

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BANSKÁ BYSTRICA

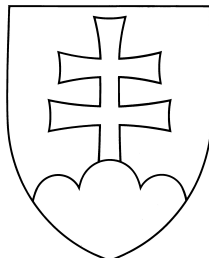
Jegorovova 29B, 97401 Banská Bystrica

Číslo spisu

8391300122/5101-6550

Banská Bystrica

25. 02. 2022

ROZHODNUTIE

č. 8391300122/5101-6550

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti, ako príslušný orgán podľa § 9 a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v súlade s § 23 a § 25 zákona č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov ukladá účastníkov konania:

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Šrobárova 1014/2
041 80 Košice

IČO: 00397768

Výrok

p o k u t u

podľa § 28 ods. 2 zákona č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 151/2002 Z.z.“) vo výške 10 000 eur, slovom desaťtisíc eur za:

- použitie uzavretých priestorov v Ústave biologických a ekologických vied, Mánesova 23, 040 01 Košice, ktoré nespĺňajú požiadavky na uzavreté priestory podľa § 9 ods. 2 zákona č. 151/2002 Z.z. tým, že svojim materiálnym vybavením neumožňujú uplatňovať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a zásady správnej mikrobiologickej praxe podľa § 9 ods. 8 zákona č. 151/2002 Z.z, čím došlo k naplneniu skutkovej podstaty § 28 ods. 2 písm. a) zákona č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov;

- nezabezpečenie vybavenia uzavretých priestorov takou úrovňou ochrany, ktorá zodpovedá zatriedeniu do rizikovej triedy v Ústave biologických a ekologických vied, Mánesova 23, 040 01 Košice v rozpore s § 9 ods. 8 písm. c) zákona č. 151/2002 Z.z., podľa ktorého používateľ musí udržiavať také vybavenie uzavretých priestorov, ktoré zodpovedá úrovni ochrany zodpovedajúcej zatriedeniu do rizikovej triedy, čím došlo k naplneniu skutkovej podstaty podľa § 28 ods. 2 písm. c) zákona č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov;

- použitie genetických technológií a geneticky modifikovaných mikroorganizmov, ktorými sú geneticky modifikované baktérie *Escherichia coli*, *Agrobacterium tumefaciens*, geneticky modifikované kvasinky *Saccharomyces cerevisiae* a geneticky modifikované huby *Fusarium oxysporum*, *Diaporthe eres*, *Plectosphaella cucumerina* uvedené v ohlásení údajov o geneticky modifikovaných organizmoch MŽP SR na účely vedenia evidencie (body 9.3.1 až 9.3.5 Protokolu o výsledku kontroly č. 46/010/21/UP-P, RZ. č. 7075/46/2021-27762/2021) v uzavretých priestoroch Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach bez súhlasu podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 151/2002 Z. z. na prvé použitie v uzavretých priestoroch, čím došlo k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 28 odsek 2 písm. j) zákona č. 151/2002 Z. z.

Pokutu je potrebné zaplatiť, podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 29 ods. 6 zákona č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov, do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet: Štátna pokladnica Bratislava, číslo účtu vo formáte IBAN: SK 0981800000007000214051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol 1118, špecifický symbol: 00397768, variabilný symbol 8391300122. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava.

Odôvodnenie

Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica (ďalej len „inšpekcia“ alebo „správny orgán“) vykonal v dňoch od 22.06.2021 do 31.08.2021 v Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Šrobárova 1014/2, Košice – mestská časť Staré Mesto, PSČ 041 80 v (ďalej len „UPJŠ Košice“) kontrolu, predmetom ktorej bolo zisťovanie, ako UPJŠ Košice dodržiava povinnosti používateľa pri používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov a geneticky modifikovaných mikroorganizmov, upravené zákonom č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov, povinnosti upravené všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na vykonanie tohto zákona a povinnosti upravené rozhodnutím vydaným na ich základe.

A) Základné údaje o kontrole

Kontrola vykonaná v UPJŠ Košice v dňoch od 22.06.2021 do 31.08.2021 bola zameraná:

1) na plnenie povinnosti uloženej rozhodnutím č. 7490/46-3/2020-26138/2020 zo dňa 06.10.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 22.10.2020 (ďalej len „Rozhodnutie o uložení opatrení“), ktorým inšpekcia uložila UPJŠ Košice povinnosť v lehote do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia zabezpečiť uzavreté priestory Ústavu biologických a ekologických vied, Mánesova 23, 041 54 Košice takým materiálno - technickým vybavením, aby uzavreté priestory umožňovali uplatňovať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri používaní genetických technológií, geneticky modifikovaných rastlín a mikroorganizmov v súlade s § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 151/2002 Z. z.

2) na podmienky, ktoré musí spĺňať používateľ pri používaní geneticky modifikovaných organizmov a geneticky modifikovaných mikroorganizmov (ďalej len „GMO“ a „GMM“) v uzavretých priestoroch podľa § 9 až § 14 zákona č. 151/2002 Z. z. a podľa Prílohy č. 1 Vyhlášky č. 274/2019 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)

Vykonanou kontrolou bolo zistené, že UPJŠ Košice porušila § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 151/2002 Z. z., § 9 ods. 8 písm. a), b), c) a n) zákona 151/2002 Z. z., § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 151/2002 Z. z. a § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 151/2002 Z. z.

Porušenie § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 151/2002 Z. z. nie je predmetom tohto konania.

UPJŠ Košice, konala v rozpore s § 9 ods. 2 písm. c) zákona 151/2002 Z. z. tým, že nezabezpečila, aby uzavreté priestory Laboratórií Ústavu biologických a ekologických vied na adrese Mánesová 23, 040 01 Košice č. 137a (evid. č. 80103), č. 134a (evid. č. 81103) a č. 134g (evid. č. 82103) svojím stavebno-technickým usporiadaním, vnútorným umiestnením, prevádzkovým režimom a materiálno-technickým vybavením (ďalej len „požiadavky na uzavreté priestory“) umožňovali uplatňovať zásady uvedené v § 9 odseku 8 zákona č. 151/2002 Z.z. pri používaní geneticky modifikovaných baktérií *Escherichia coli*, *Agrobacterium tumefaciens*, geneticky modifikovaných kvasiniek

Saccharomyces cerevisiae a geneticky modifikovaných húb Fusarium oxysporum, Diaporthe eres, Plectosphaella cucumerina.

UPJŠ Košice, konala v rozpore s § 9 ods. 8 písm. a), b), c) a n) zákona 151/2002 Z. z. tým, že nezabezpečila v uzavretých priestoroch Laboratórií Ústavu biologických a ekologických vied na adrese Mánesová 23, 040 01 Košice č. 137a (evid č. 80103), č. 134a (evid č. 81103) a č. 134g (evid č. 82103) uplatňovanie týchto zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a správnej mikrobiologickej praxe v uzavretých priestoroch: vystavenie uzavretých priestorov účinkom geneticky modifikovaných mikroorganizmov sa musí udržiavať na čo najnižšej možnej úrovni; ochranné opatrenia sa musia vykonávať pri zdroji nebezpečenstva; musí sa udržiavať také vybavenie uzavretých priestorov, ktoré zodpovedá úrovni ochrany zodpovedajúcej zatriedeniu do rizikovej triedy a musí sa zabezpečiť bezpečné uskladnenie kontaminovaného laboratórneho vybavenia a materiálu.

Nezabezpečením potrebnej úrovne ochrany (§ 9 ods. 8 zákona 151/2002 Z. z.) UPJŠ Košice vystavila celé zariadenie UPJŠ Košice riziku možného úniku používaných geneticky modifikovaných organizmov a geneticky modifikovaných mikroorganizmov do životného prostredia.

UPJŠ Košice, konala v rozpore s § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 151/2002 Z. z., podľa ktorého je na používanie v uzavretých priestoroch potrebný súhlas Ministerstva životného prostredia SR.

Tým, že na používanie geneticky modifikovaných mikroorganizmov, ktorými sú geneticky modifikované baktérie Escherichia coli, Agrobacterium tumefaciens, geneticky modifikovaných kvasinky Saccharomyces cerevisiae a geneticky modifikovaných huby Fusarium oxysporum, Diaporthe eres, Plectosphaella cucumerina, s ktorými UPJŠ Košice vykonávala vedecko výskumnú činnosť, sa vyžadujú pracovné stoly a prístrojové vybavenie potrebné okrem iného na uchovávanie mikroorganizmov, ich kultiváciu, izoláciu nukleových kyselín, stanovenie kvantity a kvality nukleových kyselín, prípravu vektorov a následnú transformáciu, vizualizáciu jednotlivých krokov výskumu a vnesených markerových génov, potrebných na sledovanie zmien fyziologického stavu v geneticky modifikovaných organizmoch in vivo, čo materiálne technické vybavenie laboratórií 137a (evid č. 80103), 134a (evid č. 81103) a laboratória 134g (evid č. 82103), pre ktoré bol vydaný súhlas podľa § 13 ods. 1 písm a) zákona č. 151/2002 Z.z., neumožňuje, UPJŠ Košice používala génové techniky, geneticky modifikované organizmy a geneticky modifikované mikroorganizmy v laboratóriách UPJŠ Košice, na ktorých používanie nebol vydaný súhlas na prvé použitie podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 151/2002 Z.z.

Inšpekcia vychádzala zo spoľahlivo zisteného stavu. Stav bol popísaný už pri kontrole v roku 2019-2020 a bola zaň uložená pokuta vo výške 2 000 eur a povinnosť odstrániť zistené nedostatky.

Za porušenie § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 151/2002 Z. z. a za porušenie § 9 ods. 8 písm. c) zákona č. 151/2002 Z.z. bola UPJŠ Košice uložená pokuta rozhodnutím č. 8391300120/7494-26142 zo dňa 06.10.2020.

Pri kontrole dňa 22.06.2021 inšpekcia zistila, že z dôvodu, že nedostatky boli odstránené iba formálne a uzavreté priestory UPJŠ Košice, ktoré boli predmetom kontroly, naďalej nespĺňajú podmienky zákona č. 151/2002 Z. z. a Laboratória Ústavu biologických a ekologických vied na adrese Mánesová 23, 040 01 Košice č. 137a (evid č. 80103), č. 134a (evid č. 81103) a č. 134g (evid č. 82103) neumožňujú všetky činnosti s geneticky modifikovanými mikroorganizmami, ktoré UPJŠ Košice vykonáva, sú tieto vykonávané v iných laboratóriách UPJŠ Košice, na ktorých používanie nebol vydaný súhlas MŽP SR.

Kontrolné zistenia sú uvedené v Protokole o výsledku kontroly č. 46/010/21/UP-P (RZ č. 7075/46/2021-27762/2021) (ďalej len „protokol o kontrole“).

UPJŠ Košice bola s protokolom o kontrole oboznámená dňa 07.09.2021. K výsledku kontroly sa vyjadrila listom č. REK001416/2021-UPA/4057, zo dňa 21.09.2021 doručeným na IŽP Banská Bystrica dňa 23.09.2021 (RZ č. 35357/2021, spis č. 7075/2021). Neopodstatnenosť námietok bola kontrolovanému subjektu oznámená listom RZ č. 7075/46/2021-39403/2021 zo dňa 24.11.2021. Vzhľadom na mimoriadnu situáciu a núdzový stav v súvislosti s ochorením COVID-19 a v súlade s protiepidemiologickými opatreniami, bol protokol o výsledku kontroly s UPJŠ Košice, po obojstrannej dohode, prerokovaný dňa 09.12.2021 prostredníctvom aplikácie MS Teams.

B) Základné údaje o správnom konaní:

Listom RZ č. 5101/46/2022-2639/2022 bolo dňa 28.01.2022 UPJŠ Košice oznámené začatie správneho konania o správnych deliktoch podľa § 28 ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 151/2002 Z.z. a správnom delikte podľa § 28 ods. 2 písm. j) zákona č. 151/2002 Z.z. UPJŠ Košice bola v liste poučená o práve vyjadriť sa k začatiu konania a k veci samotnej, prípadne navrhnúť dôkazy, ktoré sú jej známe.

UPJŠ Košice sa k začatiu konania vyjadrila listom číslo REK000313/2022-UPA/521 zo dňa 07.02.2022, ktorý inšpekcia zaregistrovala pod číslom RZ č. 4917/2022 (ďalej len „vyjadrenie ku začatiu konania“), v ktorom UPJŠ Košice namieta zistené porušenia zákona, ku ktorým dospela inšpekcia v protokole č. 46/010/21/UP-P, RZ č. 7075/46/2021-27762/2021.

Vo veci posúdenia rizík a zaradenia do rizikovej triedy (porušenie § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 151/2002 Z. z.) geneticky modifikovaného mikroorganizmu *Fusarium oxysporum*, ktorý bol podľa údajov uvedených v ohlásení MŽP SR, zmenený pomocou baktérie *Agrobacterium tumefaciens* C58C1:pGV3101 a baktérie *Agrobacterium tumefaciens* EHA 105 nesúcimi vektory pBH2 alebo FB027, pričom vloženými génmi sú gén kódujúci rezistenciu voči antibiotiku hygromycínu, reportérový gén *gus A* a YFP, sa UPJŠ Košice obrátila listom č. PRI000124/2022 zo dňa 04.02.2022 (RZ č. 4916/2022) na MŽP SR so žiadosťou o stanovisko a požiadala správny orgán o prerušenie konania.

Správny orgán vo veci porušenia § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 151/2002 Z. z. voči UPJŠ Košice správne konanie o uložení pokuty nevedie. Z dôvodu zrozumiteľnosti rozhodnutia o uložení pokuty odpovedal správny orgán na vyjadrenie UPJŠ Košice ku začatiu konania samostatným listom č. 5101/46/2022-6422/2022 zo dňa 24.02.2022, ktorý je súčasťou spisu č. 5101/2022.

Správny orgán sa opätovne dôkladne zaoberal zistenými skutočnosťami za účelom zistenia presného a úplného objasnenia stavu veci.

UPJŠ Košice je nielen vedecko výskumnou inštitúciou, ale v prvom rade vzdelávacou inštitúciou, ktorá by mala viesť študentov k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a správnej mikrobiologickej praxe. Mala by byť príkladom v dodržiavaní legislatívy, zvlášť v oblasti, ktorá môže mať vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie.

Správny orgán pri ukladaní pokuty prihliada najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania, na mieru ohrozenia ľudí alebo životného prostredia.

Pri stanovení výšky pokuty správny orgán zobral do úvahy skutočnosť, že protiprávne konanie bolo opakované, správny delikt bol spáchaný aktívnym konaním a protiprávny stav v čase rozhodovania veci stále trvá. Protiprávne konanie, ktorým je používanie geneticky modifikovaných mikroorganizmov v rozpore so zákonom, môže viesť k ohrozeniu a poškodeniu zdravia a životného prostredia.

Protiprávne konanie právnickej osoby možno podľa § 28 ods. 2 písm. a), c) a j) zákona č. 151/2002 Z. z. postihnúť uložením pokuty až do výšky 165 969,59 eur.

Správny orgán zhodnotil všetky dôkazy zistené počas kontroly, aj počas správneho konania, ako aj závažnosť a čas trvania protiprávneho konania a mieru ohrozenia ľudí alebo životného prostredia a zohľadnil ich vo výške pokuty. Pokuta ukladaná týmto rozhodnutím je na dolnej hranici rozpätia pokút, ktoré má správny orgán povinnosť uložiť.

Výška pokuty ukladanej vo výroku tohto rozhodnutia zodpovedá miere ohrozenia ľudí alebo životného prostredia, závažnosti a času trvania protiprávneho konania.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor

inšpekcie biologickej bezpečnosti odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

JUDr. Denisa Masná
riaditeľka inšpektorátu

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Sufix: 10003

Doručuje sa

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Šrobárova 2, 04180 Košice, Slovenská republika

Na vedomie

Na vedomie po nadobudnutí právoplatnosti:

1. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor environmentálnych rizík a biologickej bezpečnosti, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava